

4.1.5 Kwijtscheldingsbeleid

Particulieren en ondernemers kunnen in aanmerking komen voor kwijtschelding van afvalstoffenheffing en rioolheffing. Voor belastingen die te maken hebben met een bedrijf is kwijtschelding niet mogelijk. In 2018 werd 392 keer kwijtschelding aangevraagd en verleenden we deze 287 keer. We verwachten dat deze aantallen in het begrotingsjaar 2020 niet veel afwijken.

4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Portefeuillehouder: Ben Engberts

4.2.1 Algemeen

De gemeenteraad heeft een kaderstellende en controlerende taak. Het is daarom belangrijk dat de raad zicht heeft op de financiële positie van de gemeente. Een goed financieel beleid is immers van groot belang om de taken te kunnen voortzetten. Daarbij gaat het niet alleen om de jaarlijkse lasten en baten in de exploitatiebegroting. Het beheer van financiële middelen speelt een minstens zo belangrijke rol. Ook de reserves en voorzieningen maken deel uit van de financiële positie van de gemeente. Om het benodigde inzicht te geven in de financiële positie moet helder zijn wat we tot de reserves en voorzieningen rekenen. Ook moet de gemeente een duidelijk beleid voeren over het vormen en aanspreken van reserves en voorzieningen. De gemeenteraad heeft in november 2017 de nota 'Reserves en voorzieningen' vastgesteld.

Deze paragraaf is onderdeel van het risicomanagementproces en geeft informatie over het beheersen van risico's. Risico's die de bedrijfsvoering van de gemeente Oldebroek kunnen belemmeren. We relateren deze risico's aan de financiële weerstand en geven inzicht in het zogenaamde weerstandsvermogen. Met weerstandsvermogen bedoelen we de financiële draagkracht van de gemeente bij onvoorziene tegenvallers. In de paragraaf beschrijven we waaruit het weerstandsvermogen bestaat. Ook beschrijven we de uitgangspunten van het risicomanagement (beleid). Verder geven we inzicht in de opbouw van het risicoprofiel (de gesignaleerde risico's), de opbouw van de weerstandscapaciteit (vrije middelen om de gesignaleerde risico's financieel op te kunnen vangen) en het weerstandsvermogen (koppeling van de risico's en de weerstandscapaciteit).

De omvang van de reserves en voorzieningen hangt samen met de risicopositie van de gemeente. Een belangrijke indicator voor het bepalen van de financiële positie is de ratio weerstandsvermogen. Hierbij zetten we de beschikbare weerstandscapaciteit af tegen de benodigde weerstandscapaciteit. De reserves en voorzieningen zijn een onderdeel van de beschikbare weerstandscapaciteit. Andere componenten zijn onder andere de onbenutte belastingcapaciteit en bezuinigingsmogelijkheden. De benodigde weerstandscapaciteit wordt berekend op basis van het risicoprofiel van de gemeente.

Risico's

In een complexe organisatie als een gemeente is het inschatten van risico's een lastige opgave. Als gemeente proberen we dit zo zorgvuldig mogelijk te doen. We omschrijven risico's in termen van oorzaak - gebeurtenis - gevolg. Daarbij is het risico de gebeurtenis. Een gebeurtenis kan verschillende oorzaken en gevolgen hebben. Het is noodzakelijk deze te beschrijven. Immers, als we al in een vroeg stadium nadenken over de mogelijke risico's van projecten of bepaald beleid, kunnen we risico beperkende maatregelen nemen. Een maatregel kan de kans dat het risico zich zal voordoen, verkleinen (preventieve maatregel) of de impact verkleinen als het risico zich voordeed (beperkende maatregel).

Als wij ons bewust zijn van een risico, kunnen we kiezen hoe wij erop reageren. De volgende risicostrategieën en preventieve maatregelen zijn mogelijk:

- **Accepteren:** Dit is alleen aan de orde bij een zeer kleine kans en/of zeer kleine gevolgen, of als er nagenoeg geen invloed mogelijk is. Wij kunnen ervoor kiezen het latente (of concrete) risico volledig zelf te nemen, waarbij het beschikbaar weerstandsvermogen als buffer geldt.
- **Uitbesteden/overdragen:** Wij kunnen ervoor kiezen het risico (deels) bij derden te plaatsen. Bijvoorbeeld door ons te verzekeren of door middel van contractonderhandelingen met een leverancier of aannemer.

Om de gevolgen van het concrete risico te voorkomen, te verminderen of op te lossen, kunnen we beheersmaatregelen treffen.

- **Voorkomen:** Eén of beide van de factoren kans en gevolg wegnemen.
- **Verminderen:** Eén of beide van de factoren kans en gevolg afzwakken.

Als risico's concreet zijn, treffen wij een voorziening. Als risico's onzichtbaar zijn, vormen wij een bestemmingsreserve. Het kan ook zijn dat bepaalde jaarlijks terugkerende concrete risico's zich vrijwel zeker voordoen. Dan maken wij een keuze of wij de financiële gevolgen al dan niet regulier opnemen in de geraamde lasten van de exploitatie.

Periodiek bepalen wij de omvang en impact van de risico's (kans x financieel gevolg). De impact en omvang van de totale risico's vormen de benodigde weerstandscapaciteit. We maken onderscheid tussen exploitatierisico's en risico's die voortkomen uit grondexploitatie en projecten. Deze risico's kunnen betekenis hebben voor de financiële positie van de gemeente.

4.2.2 Beleid

Concrete risico's

Voor concrete risico's hebben we specifieke voorzieningen getroffen in de vorm van verzekeringen. Voorbeelden zijn brandverzekeringen voor gemeentelijke gebouwen, aansprakelijkheidsverzekeringen voor personeel en materieel van de gemeente, en voor ambtenaren een ongevalverzekering en rechtsbijstandverzekering.

Kapitaalgoederen

Voor het groot onderhoud en de vervanging van kapitaalgoederen hebben we beheerplannen opgesteld. Op basis van de meerjarenraming in die beheerplannen vormden we voorzieningen. Daaruit kunnen we (toekomstige) kosten betalen.

Sluimerende risico's

Ondernemersrisico's, de sociale structuur en opneemregelingen zijn voorbeelden van sluimerende (latente) risico's. Bij het ontwikkelen en vaststellen van beleid benoemen we deze zo specifiek mogelijk.

Algemene dienst en projecten

Ook in de exploitatie van de algemene dienst en in (investerings)projecten kunnen zich risico's voordoen. We beschrijven deze systematisch en houden bij welke beheersmaatregelen we treffen.

Grondbedrijf

Daarnaast komen risico's voor in het grondbedrijf. Voor het grondbedrijf hebben we in 2019 de benodigde weerstandscapaciteit berekend. Deze berekening staat in het meerjarenprogramma van het grondbedrijf (MPG). Op basis van de werkelijke situatie eind 2018 pasten we het risicoprofiel van het grondbedrijf aan. Resultaten van de grondexploitatiebegrotingen komen ten gunste of ten laste van de Reserve Algemeen Grondbedrijf (RAG). De RAG heeft als doel ondernemersrisico's van het grondbedrijf door de productie van bouwgrond in grondexploitatiecomplexen op te vangen. De financiële risico's van de complexen brengen we ten gunste of ten laste van de RAG. Hierdoor is de begrotingspositie van de gemeente in principe niet betrokken bij de risico's die projecten met zich meebrengen. Dit geldt alleen zolang de omvang van de risico's binnen de omvang van de RAG blijven. Voorwaarde is dan ook dat het saldo van de RAG voldoende is om risico's op te vangen en af te dekken.

Risicoscore

Op basis van het indelen van de risico's stellen we een risicokaart op. Deze kaart geeft een indicatie van de mogelijke impact van het risico. De risicokaart is gebaseerd op het door ons vastgestelde beleid voor risicomangement. Bij het intekenen van een risicoscore geldt: hoe hoger de risicoscore, hoe hoger de prioriteit voor aanpak van het risico.

4.2.3 Risicokaart

Op basis van de benoemde risico's geven we 13 risico's van de algemene dienst en het totale risico in het grondbedrijf weer in de actuele risicokaart. Gedurende het jaar troffen wij verschillende beheersmaatregelen, beoordeelden we risico's anders, vielen risico's weg en kwamen er een aantal risico's bij. De kans betreft de hoogte van de waarschijnlijkheid(het percentage) dat het risico nadelige gevolgen heeft binnen een bepaalde termijn.

Impact (financieel gevolg)	Kans 1 (1-20%)	Kans 2 (21-40%)	Kans 3 (41-60%)	Kans 4 (61-80%)	Kans 5 (81-100%)
5 (= > € 500.000)	4	0	1	1	1
4 (= / > € 100.000 < € 500.000)	0	1	0	2	0
3 (= / > € 50.000 < € 100.000)	1	1	0	0	0
2 (= / > € 25.000 < € 50.000)	0	0	0	0	1
1 (< € 25.000)	0	0	0	0	1
Geen geldgevolgen	0	0	0	0	0

4.2.4 Benodigde weerstandscapaciteit

Risicoprofiel exploitatie/algemene dienst

Op basis van de analyse van de concrete risico's van de algemene dienst is de benodigde weerstandscapaciteit naar boven afgerond € 4,3 miljoen. Van deze risico's is berekend wat de kans is dat het risico zich voor doet met het mogelijk financieel gevolg. Vergeleken met de risico's gemeld bij de jaarrekening 2018 is dit nagenoeg gelijk. Wel hebben er mutaties plaatsgevonden. Deze zijn hieronder weergegeven. Dit is exclusief het risico van de grondexploitatie. Dit verschil wordt vooral veroorzaakt door mutaties in onderstaande risico's:

Nr	Onderwerp	Mutatiebedrag
1	Precariobelasting	-595.000
2	Sociaal Domein	270.000
3	Prov. Subsidie uitvoeringsovk. Illegale bedrijfslocaties	206.500
4	Planschades	68.500
5	Onderwijshuisvesting	200.000
Totaal		150.000

Er vallen 5 risico's in het rood gearceerde deel (rechtsboven) van de risicokaart. Het gaat om de volgende risico's.

Nr.	Onderwerp	Risicobeschrijving	Kans op optreden	Financieel gevolg	Kans x gevolg	Benodigde weerstandscapaciteit (x € 1000)
1	Precariobelasting	Het niet kunnen heffen van precariobelasting op het elektriciteitsnetwerk en op het waterleidingnetwerk. We verwachten geen gelijk te krijgen in een rechtszaak met Vitens. Dit betekent dat we geen precario mogen heffen. Aan de andere kant hoeven we onze geraamde compensatie aan inwoners ook niet te verstrekken. Per saldo blijft er nog € 500.000	5	5	25	495

		over die we als waarschijnlijk risico hebben benoemd.				
2	Sociaal Domein	We schatten de jeugduitgaven 2020 ruim € 600.000 lager in dan onze gastheer gemeente Ermelo dit doet. Dit is uitvoerig besproken in het traject over verdienen- en besparen en dit risico lopen we bewust. Daarnaast zijn er in brede zin risico's in het sociaal domein die we maximaal inschatten op € 500.000. Per saldo schatten we in dat de kans 70% is dat het risico zich voordoet.	4	5	20	770
3	Planschade	Betreft een situatie, waarvan we het risico naar boven hebben bijgesteld en waarvan de kans tot uitbetaling groter is geworden	4	4	16	196

4	Uitvoerings- overeenkomst provincie illegale bedrijfslocaties	<p>Begin 2014 is de uitvoeringsovereenkomst (UOK) opgesteld voor een totaaloplossing van de (illegale) bedrijfslocaties in de gemeente Oldebroek. Onderdeel van die overeenkomst is de inzet van ruim € 1 miljoen subsidie van de Provincie Gelderland. De subsidiebesteding dient voor 1 januari 2020 plaats te vinden en tijdig verantwoord te worden. De subsidie moet in 2020 worden verantwoord. Onzeker is of die termijn wordt gehaald en/of de Provincie bereid is die termijn te verlengen.</p>	3	5	15	347
5	Onderwijshuisvesting	<p>De markt voor scholenbouw is fors aangetrokken. Op basis van recente aanbestedingen kan dit er toe leiden dat ook voor IKC de Rank (Wezep Noord) en De Regenboog de reeds beschikbaar gestelde kredieten ontoereikend zijn.</p>	4	4	16	350
Totaal risico's rood gearceerde deel						2.158
Overige risico's algemene dienst						2.314
Totaal risico's algemene dienst						4.472

Risico's grondexploitatie

Nr.	Onderwerp	Risico-beschrijving	Kans op optreden	Financieel gevolg	Kans x gevolg	Benodigde weerstandscapaciteit (x € 1000)
5	Risicoanalyse grondbedrijf algemeen	Tegenvallende opbrengsten en kosten van grond-exploitaties	5	5	25	1.332
Totaal risico's						5.804

4.2.5 Beschikbare weerstandscapaciteit

Onder beschikbare weerstandscapaciteit verstaan wij de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om risico's te kunnen opvangen, als die zich daadwerkelijk voordoen. De hoogte van de beschikbare weerstandscapaciteit bepalen we door de vrij aanwendbare reserves van de gemeente, de onbenutte belastingcapaciteit, de ruimte in de exploitatiebegroting en de stille reserves. Bij de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit houden we de toekomstige winstpotentie van de grondexploitatie (-complexen) buiten de berekening vanuit voorzichtigheid.

Bij het opstellen van de begroting 2020 had de gemeente een weerstandscapaciteit van € 22.292 miljoen, bij een risicoprofiel van € 5.804 miljoen. De weerstandsratio is 1 als er genoeg weerstandscapaciteit is om de risico's af te dekken. De gemeenteraad heeft de bandbreedte van de weerstandsratio vastgesteld op 1,0 tot 1,4. De weerstandsratio stellen we vast volgens de beoordelingssystematiek van de Provincie Gelderland.

De weerstandscapaciteit bedraagt als volgt:

Weerstandscapaciteit (x € 1.000)	01-01-2020	01-01-2021	01-01-2022	01-01-2023
Algemene reserve	12.845	13.100	13.305	13.306
Vrij aanwendbare bestemmingsreserves	925	925	925	925
Reserve grondexploitatie	2.639	3.013	3.451	3.452
Totaal	16.409	17.038	17.681	17.683
Weerstandsratio	2,83	2,94	3,05	3,05

4.2.6 Weerstandsvermogen

Restant beschikbaar weerstandsvermogen

De beschikbare weerstandscapaciteit is € 16,4 miljoen. De benodigde weerstandscapaciteit bedraagt afgerond € 5,8 miljoen. Daarmee beschikken wij bij de meerjarenbegroting 2020 over een ruim voldoende weerstandsvermogen van 2,8. Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen gebruiken we een waarderingstabel die in samenwerking met het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) en de Universiteit Twente is opgesteld. Ons weerstandsvermogen valt in de klasse "Uitstekend". Ten opzichte van de jaarrekening 2018 is het ratio 0,7 punt lager. Dit komt met name doordat we de Reserve Volkshuisvesting niet meer meenemen (zit een bestemming op) bij de vrij aanwendbare bestemmingsreserves, een lager bedrag in de reserve Grondexploitatie en een hogere algemene reserve.

Onbenutte belastingcapaciteit (structureel)

De voor 2020 berekende tarieven voor de onroerendezaakbelastingen zijn op het moment van opstellen van deze tekst deels gebaseerd op prognosewaarden en kunnen na afronding van de WOZ-taxaties nog wijzigen. Het voorlopig voor eigenaren van woningen berekende tarief van 0,1259% is lager dan de norm van 0,1853% die het rijk voor het jaar 2020 heeft vastgesteld voor artikel 12-gemeenten (zie meicirculaire 2019). Het verschil in belastingopbrengst is € 1.546.462,- aan onbenutte belastingcapaciteit. Het berekende tarief voor gebruikers van niet-woningen van 0,2125% is hoger dan de norm voor artikel 12-gemeenten. Het verschil in belastingopbrengst is € 93.305,- en is daarmee geen onderdeel van de onbenutte belastingcapaciteit. Ook het voor eigenaren van niet-woningen berekende tarief van 0,2888% is hoger dan de norm voor artikel 12-gemeenten. De opbrengst is daardoor € 445.040,- hoger dan bij toepassing van de artikel 12-norm en is daarmee ook geen onbenutte belastingcapaciteit. De totale onbenutte belastingcapaciteit is € 1.546.462,-.

Stille reserves

De stille reserves zijn de 'geschatte' waarde van onze participaties in het aandelenkapitaal van vier bedrijven. De economische waarde baseren we op de boekwaarde per aandeel, meegegeven in de jaarstukken 2018 van de betreffende bedrijven. Het totaal van de stille reserves is per 31 december 2019 € 10 miljoen. Dit bedrag bestaat uit:

Participatie	Aantal aandelen	Boekwaarde per aandeel	Nominale waarde	Economische waarde (geschat)	Stille reserves participaties (geschat)
Alliander	269.681	30,18	1.348.405	8.140.013	6.791.608
BNG	9.750	76,44	24.375	745.290	720.915
Vitens	18.693	92,26	18.693	1.724.588	1.705.895
Afvalsturing Friesland	58	13.170	26.100	763.845	737.745
Totaal			1.417.573	11.373.737	9.956.164

Gebruik van de stille reserve leidt tot een structurele vermindering van de jaarlijkse inkomsten uit dividenden. Vanwege deze invloed op de exploitatiebegroting nemen we dit vermogen niet mee in het bepalen van het beschikbare weerstandsvermogen.

Bedrijvenpark H2O BV

Omschrijving

De gemeenten Hattem, Heerde en Oldebroek hebben een samenwerkingsovereenkomst voor het realiseren en exploiteren van een bedrijvenpark. Het bedrijvenpark richt zich vooral op het aantrekken van bedrijven in de logistieke sector. Om dat te realiseren is het bedrijvenpark aangewezen als 'bovenregionaal' bedrijventerrein. De (nieuwe) bestemmingsplannen voor beide plandelen (Oldebroek en Hattem) en voor een nieuw op- en afrittenstelsel als aansluiting van het bedrijvenpark op de A28 zijn in september 2018 vastgesteld. De beroepstermijn is verstreken en de bestemmingsplannen zijn onherroepelijk.

Grondexploitatie

Jaarlijks wordt de grondexploitatieberekening geactualiseerd. De drie gemeenten hebben voor het negatieve saldo van de grondexploitatieberekening een verliesvoorziening. Via deze voorziening staat elk van de drie gemeenten garant voor een derde deel van het negatieve saldo.

De uitkomst (contante waarde) van de in maart 2019 vastgestelde berekening is € 160.000 negatief. De voorziening is daarom vastgesteld op € 53.500,- per gemeente.

Bestemmingsreserve

Wij dragen bij aan de financiering van het nieuwe op en afrittenstelsel. Dit staat in de overeenkomst met de Provincie Gelderland, Rijkswaterstaat en de Ontwikkelingsmaatschappij Hattemberbroek BV, die op 14 maart 2019 is ondertekend. De bijdrage is € 1 miljoen. Daarvoor is een bestemmingsreserve beschikbaar van € 946.500,-.

Samen met het bedrag in de verliesvoorziening is de bijdrage van € 1 miljoen beschikbaar.

Garantstellingen

De gemeenten staan garant voor de leningen die door financiers aan het Bedrijvenpark H2O zijn verstrekt. De totale garantstelling is € 39 miljoen. Elk van de drie gemeenten staan garant voor een derde deel van dat bedrag. Wij hebben het risico van de garantstelling bepaald op 10% van het bedrag waarvoor we garant staan.

Hoogte van het risicobedrag

Het risicobedrag is vastgesteld op € 1.300.000,-.

Wijze van berekening

Door elk van de drie gemeenten is voor een bedrag van € 13 miljoen aan garantstelling ten opzichte van financiers verleend. Het risicobedrag is 10% van deze € 13 miljoen.

Beheersing van het risico

Om de risico's te beheersen wordt er jaarlijks een risicomangementrapportage opgesteld voor de betrokken gemeenten en wordt jaarlijks een grondexploitatieberekening en een liquiditeitsprognose gemaakt door het Bedrijvenpark.

4.2.7 Kengetallen

Bedragen * € 1.000

1a. Netto schuldquote	Rekening 2018	Jaarschijf 2020 (primair)	Jaarschijf 2021 (primair)	Jaarschijf 2022 (primair)	Jaarschijf 2023 (primair)
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van een jaar of langer	€ 6.075	€ 22.256	€ 21.273	€ 20.380	€ 19.615
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < een jaar	€ 4.671	€ 4.671	€ 4.671	€ 4.671	€ 4.671
Overlopende passiva	€ 5.322	€ 5.321	€ 5.321	€ 5.321	€ 5.321
Financiële vaste activa	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar	€ 11.385				
Liquide middelen	€ 3	€ 1.534	€ 3	€ 3	€ 3
Overlopende activa	€ 4.171	€ 4.172	€ 4.172	€ 4.172	€ 4.172
Totale baten	€ 73.023	€ 67.038	€ 65.303	€ 67.591	€ 63.893
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	1%	40%	41%	39%	40%

Bedragen * € 1.000

1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	Rekening 2018	Jaarschijf 2020 (primair)	Jaarschijf 2021 (primair)	Jaarschijf 2022 (primair)	Jaarschijf 2023 (primair)
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van een jaar of langer	€ 6.075	€ 22.256	€ 21.273	€ 20.380	€ 19.615
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < een jaar	€ 4.671	€ 4.671	€ 4.671	€ 4.671	€ 4.671
Overlopende passiva	€ 5.322	€ 5.321	€ 5.321	€ 5.321	€ 5.321
Financiële vaste activa	€ 5.366	€ 8.475	€ 8.335	€ 8.278	€ 8.222
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar	€ 11.385				

Liquide middelen	€ 3	€ 1.534	€ 3	€ 3	€ 3
Overlopende activa	€ 4.171	€ 4.172	€ 4.172	€ 4.172	€ 4.172
Totale baten	€ 73.023	€ 67.038	€ 65.303	€ 67.591	€ 63.893
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	-7%	27%	29%	27%	27%

Bedragen * € 1.000

2. Solvabiliteitsratio	Rekening 2018	Jaarschijf 2020 (primaire)	Jaarschijf 2021 (primaire)	Jaarschijf 2022 (primaire)	Jaarschijf 2023 (primaire)
Eigen vermogen	€ 38.794	€ 34.561	€ 34.797	€ 33.121	€ 30.457
Balanstotaal	€ 65.856	€ 79.226	€ 79.249	€ 79.039	€ 77.436
Solvabiliteit (A/B) x 100%	59%	44%	44%	42%	39%

Bedragen * € 1.000

3. Kengetal grondexploitatie	Rekening 2018	Jaarschijf 2020 (primaire)	Jaarschijf 2021 (primaire)	Jaarschijf 2022 (primaire)	Jaarschijf 2023 (primaire)
Niet in exploitatie genomen bouwgronden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Bouwgronden in exploitatie	€ 4.015	€ 1.926	€ 938	€ 1.051	€ 366
Totale baten	€ 73.023	€ 67.038	€ 65.303	€ 67.591	€ 63.893
Grondexploitatie (A+B)/C x 100%	5%	3%	1%	2%	1%

Bedragen * € 1.000

4. Structurele exploitatieruimte	Rekening 2018	Jaarschijf 2020 (primaire)	Jaarschijf 2021 (primaire)	Jaarschijf 2022 (primaire)	Jaarschijf 2023 (primaire)
Totale structurele lasten	€ 74.278	€ 67.343	€ 65.074	€ 63.245	€ 63.789
Totale structurele baten	€ 72.029	€ 65.849	€ 63.238	€ 61.556	€ 62.751

Totale structurele toevoegingen aan de reserves	€ 7.924	€ 2.639	€ 2.194	€ 2.194	€ 1.182
Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	€ 10.190	€ 3.074	€ 3.479	€ 3.869	€ 2.702
Totale baten	€ 73.023	€ 70.101	€ 65.452	€ 61.681	€ 63.932
Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/E x 100%	0%	-2%	-1%	0%	1%

Bedragen * € 1.000

5. Woonlasten meerpersoonshuishouden	Rekening 2018	Jaarschijf 2020 (primair)	Jaarschijf 2021 (primair)	Jaarschijf 2022 (primair)	Jaarschijf 2023 (primair)
OZB lasten voor gem WOZ waarden	€ 264	€ 298	€ 298	€ 298	€ 298
Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ waarde	€ 149	€ 149	€ 149	€ 149	€ 149
Afvalstoffenheffing voor een gezin	€ 262	€ 288	€ 288	€ 288	€ 288
Eventuele heffingskorting voor een gezin					
Totale woonlasten voor gezin bij gem. WOZ waarde	€ 675	€ 735	€ 735	€ 735	€ 735
Woonlasten landelijk gemiddelde voor gezin in het voorafgaande begrotingsjaar	€ 723	€ 740	€ 740	€ 740	€ 740
Woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde jaar ervoor (E/F) x 100%	93%	99%	99%	99%	99%

Beoordeling kengetallen BBV

Uit de verschillende kengetallen in de vorige tabellen blijkt dat een afzonderlijk kengetal nog weinig zegt over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. Zo hoeft een hoge schuld geen nadelig effect te hebben op de financiële positie, maar is dat afhankelijk of en wat er aan eigen vermogen en baten tegenover die schuld staat en hoe groot de kans is dat de schuld weer wordt afgelost. Noch hoeft een tegenvallende ontwikkeling van de grondprijs een negatieve invloed te hebben, indien de structurele exploitatieruimte groot is of de gemeente over voldoende ruimte in belastingcapaciteit beschikt, omdat er dan ruimte is om tegenvallers op te vangen. Het is dus, met andere woorden, niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De

kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van een gemeente of provincie.

De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Oldebroek laat in de begroting 2020 hierin een stijging zien ten opzichte van de jaarrekening 2018. Dit heeft te maken met de te verwachte investeringen in materiële vaste activa waarvoor leningen afgesloten worden. Dit zorgt voor een toename van de vaste schulden en heeft daarmee een nadelig effect op de netto schuldquote. Het percentage van de nettoschuldquote kan als voldoende worden beschouwd. Komt dit over de 130% dan is het onvoldoende. Overigens zien we wel vaak dat de verwachte investeringen later in de tijd pas worden gerealiseerd en hierdoor de schuld niet in dezelfde mate toeneemt dan in deze begroting weergegeven.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De ratio van de gemeente Oldebroek blijft met 44% nog altijd op voldoende peil. Dit sluit aan op de verwachtingen die we ook bij de begroting 2019 ook hebben gepresenteerd. De provincie beoordeeld een percentage hoger dan 50% met groen. Oorzaak hiervan is de relatief forse investeringen die we de aankomende jaren gaan realiseren.

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt in structurele en incidentele lasten. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij de structurele baten en lasten in evenwicht zijn. We zien dat in 2020 en 2021 de begroting niet in evenwicht is en met incidentele middelen sluitend wordt gemaakt. Dit komt doordat we daar de compensatie van precario nog opvangen vanuit de reserves. Vanaf 2022 en verder komt de begroting weer in evenwicht door het realiseren van opgenomen taakstellingen.

De ruimte die een gemeente heeft om haar belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Uit het kengetal blijkt dat de gemiddelde woonlasten in Oldebroek iets (€ 735) lager zijn ten opzichte van het landelijk gemiddelde van € 740. In de zin van Artikel 12 volgens de Financiële-verhoudingswet is er sprake van belastingruimte waardoor de gemeente niet onder preventief toezicht van de provincie komt te vallen.

Conclusie

De weergegeven kengetallen geven de financiële situatie van de gemeente Oldebroek weer. Wij kunnen aan onze betalingsverplichtingen voldoen. De solvabiliteit is onder de 50% gedaald door geplande investeringen in materiële vaste activa, maar vertoont geen zorgwekkend beeld. Wel zullen we goed monitoren of de balans richting de toekomst niet teveel wordt verstoord. De bouwgronden in exploitatie zijn een relatief klein onderdeel op de balans met positieve vooruitzichten en de woonlasten liggen onder het Nederlands gemiddelde. We lopen wel risico's die van structurele aard kunnen zijn. Eenmalig kunnen deze opgevangen worden via de reserves. Als deze risico's zich structureel voordoen, sturen we bij en treffen maatregelen.